

N04 - 1991 - 1992

POSTADRES

Postbus 16486

1001 RN Amsterdam

Tel: 020 - 551 82 25

Fax: 020 - 551 80 70

BEZOEKADRES

Het Muziektheater

Waterlooplein 22

1011 PG Amsterdam

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

J A A R V E R S L A G
van
HET NATIONALE BALLET
1991 + 1992

Amsterdam, 30 juni 1993

Bank 440 440 440

Postbank 22 45 13

KVK S 197346

BTW NL 002 963 863 B 01

INHOUDSOPGAVE

pagina

1. Inleiding	1
2. Algemeen. De verslagjaren 1991 en 1992 in vogelvlucht	2
3. Repertoire 1991	5
4. Repertoire 1992	8
5. Voorstellingen en bezoekcijfers in Nederland in 1991 en 1992	11
6. Buitenland 1991 en 1992	13
7. Muzikale begeleiding 1991	14
8. Muzikale begeleiding 1992	16
9. Samenwerking met De Nederlands Opera en Het Muziektheater	18
10. Kunstenplan, beleidsnota, meerjarenbegroting en subsidies	19
11. Sociaal beleid	21
12. Ondernemingsraad	23
13. Televisie	25
14. Financiën 1991 en 1992	27
15. Tableau de la troupe 1991	31
16. Tableau de la troupe 1992	34

1. INLEIDING

1991 en 1992 waren roerige overgangsjaren, veroorzaakt door verandering van de samenstelling van de directie, mutaties in het bestuur en de inniger samenwerking van de betrokken organisaties in Het Muziektheater.

Rudi van Dantzig en Anton Gerritsen traden terug als artistiek leider en zakelijk leider. Hen zijn wij dankbaar voor hun langdurig leiderschap, hun inspiratie en niet aflatende inspanning voor ons en "hun" Nationale Ballet. Samen maakten ze Het Nationale Ballet tot wat het is. Maatschappelijke waardering voor hun werk werd tot uitdrukking gebracht in bevordering (voor Rudi) en benoeming (voor Anton) tot Officier in de Orde van Oranje Nassau.

Op 2 februari 1991 vierden wij uitbundig en origineel het 25-jarig jubileum van Anton. Op 5 juli 1991 was de indrukwekkende afscheidsvoorstelling voor Rudi, die met zijn artistieke vermogens en maatschappelijke betrokkenheid als huischoreograaf verbonden blijft. Vanaf september 1991 is Wayne Eagling aangetreden als artistiek directeur.

Wij prijzen ons gelukkig met zijn komst en hopen met hem een nieuwe artistieke impuls te geven aan programma en dans van Het Nationale Ballet.

Op 1 februari 1992 promoveerde Dick Hendriks tot zakelijk directeur. Wij hebben het volste vertrouwen dat hij de zakelijke voorwaarden zal scheppen in een tijd dat de overheid terugtreedt en de financiële buikriem aangetrokken moet worden.

De nieuwe leiding - Wayne en Dick - heeft het vertrouwen gewonnen en haar functie al volop en met succes vervuld.

In juni 1992 is Til Gardeniers, na bijna 10 jaar, afgetreden als bestuurslid. Zij was altijd enthousiast, betrokken, deskundig en een warm pleitbezorgster voor een goede relatie van bestuur en ondernemingsraad. De verhuizing naar Het Muziektheater en het realiseren van de beheerstructuur van Het Muziektheater kreeg mede door haar vorm.

Zomer 1991 stond in het teken van het samengaan van de besturen van Het Nationale Ballet en De Nederlandse Opera tot het Muziektheaterbestuur. Dat was een grote stap voorwaarts, waar langzamerhand de vruchten van blijken: met elkaar en voor elkaar.

Statutenherziening, sollicitaties, organisatiestructuren, communicatie- en beleidsprocessen zijn abstracte begrippen, waarachter soms heftige en meestal constructieve discussies en besluiten schuilgaan van mensen die samen een beter Nationale Ballet op het oog hebben. Zo ook de prettige samenwerking met de ondernemingsraad die, kritisch en constructief, belangrijke bijdragen heeft geleverd.

Rest mij alle medewerkers, directieleden en bestuursleden te bedanken voor hun grote inzet en betrokkenheid voor de dans in het algemeen en Het Nationale Ballet in het bijzonder.

Namens het bestuur van
HET NATIONALE BALLETT

Prof.ir.Max van den Berg
voorzitter

2. ALGEMEEN

De verslagjaren 1991 en 1992 in vogelvlucht

Dit verslag van de directie van Het Nationale Ballet (HNB) over de kalenderjaren 1991 en 1992 vormt een bijlage bij de Jaarrekeningen over beide jaren zoals die door registeraccountants Moret Ernst & Young zijn opgesteld op 19 juni 1992 (over 1991) en 28 mei 1993 (over 1992). In afwijking van voorafgaande jaarverslagen beslaat dit verslag (uitzonderingsgewijs) 2 kalenderjaren.

In de verslagperiode ontwikkelde HNB zijn plannen voor de Kunstenplanperiode 1993/96, werd de definitieve Beheerstructuur Muziektheater vastgesteld en vonden mutaties plaats in de leiding van het gezelschap.

Volgend op een speciale voorstelling op 5 juli 1991 in Het Muziektheater ter gelegenheid van het afscheid van Rudi van Dantzig als artistiek leider werd, met ingang van het seizoen 1991/92, Wayne Eagling (voormalig solist bij The Royal Ballet) aangesteld als artistiek directeur. Overeengekomen werd dat Rudi van Dantzig vervolgens gedurende 3 seizoenen (tot en met 1993/94) nog als huischoreograaf aan HNB verbonden zou blijven.

Op 1 februari 1992 legde zakelijk leider Mr Anton Gerritsen zijn functie neer die vervolgens per die datum werd ingevuld door Dick Hendriks, sinds 1973 in diverse functies aan het gezelschap verbonden.

Het gezelschap is Rudi van Dantzig en Anton Gerritsen, die ieder ruim 25 jaar leiding gaven aan HNB, veel dank verschuldigd voor de creativiteit, de energie en het consciëntieuze werk die door beiden in het gezelschap zijn geïnvesteerd.

In de samenwerking met de Nederlandse Opera (DNO) en Het Muziektheater (MT) werden belangrijke stappen gezet. In de zomer 1991 werd besloten dat het stichtingsbestuur van Het Muziektheater voortaan wordt gevormd door het bestuur van HNB samen met het bestuur van DNO. In het verlengde hiervan werd in oktober 1992 ook de directiestructuur definitief vastgesteld. De directie van het theater wordt nu gevormd door de statutaire directies van HNB en DNO. Samen met de drie adjunct-directeuren voor Theaterorganisatie, Technische Organisatie en Gastprogrammering vormen zij het directieteam Muziektheater. Met deze beslissingen over de beheerstructuur van Het Muziektheater is de interimstructuur definitief afgesloten.

Aan de samenwerking tussen HNB, DNO en MT zal ook vorm gegeven worden door de tot standbrenging van een Geïntegreerde planning en door de integratie van een aantal samenwerkende, maar nu nog afzonderlijke afdelingen van HNB, DNO en MT, zoals Personeel en organisatie, Financiën en Communicatie.

Hoofdstuk 9 van dit verslag gaat nader in op de wijze waarop de beheerstructuur en de nauwere samenwerking wordt gerealiseerd.

Op 30 juni 1991 leverde HNB zijn beleidsplan en meerjarenbegroting in voor de Kunstenplanperiode 1993/96, onder de titel 'Het Nationale Ballet danst niet voor niets in Het Muziektheater'.

In de loop van 1992 werd duidelijk dat de bepleite extra subsidie voor het nieuwe beleid niet verstrekt zou worden en dat zowel het Ministerie van WVC als de Gemeente Amsterdam per 1993 zelfs substantiële kortingen zouden gaan doorvoeren op de subsidies voor HNB.

Als gevolg hiervan moesten in de loop van 1992 drastische maatregelen genomen worden, zoals een (hopelijk tijdelijke) inperking van het aantal geëngageerde dansers (van 88 naar 80), een partiële vacaturestop in andere bedrijfsonderdelen, de annulering van nieuwe avondvullende produkties (De Notekraker, Eugen Onegin en Robin Hood) en het ballet Le sacre du printemps, en ingrijpende bezuinigingen op het marketingbudget. Bovendien moest worden besloten om de toegangsprijzen drastisch te verhogen en de sponsoractiviteiten te intensiveren. Hoofdstuk 10 en hoofdstuk 14 van dit verslag gaan nader in op de consequenties voor HNB van het Kunstenplan 1993/96.

Gelet op de hiervoor geschetste precaire financiële situatie is het des te verheugender dat in de zomer van 1992 middelen beschikbaar werden gesteld om de danserssalarissen op te trekken naar het niveau van acteurs en musici in Nederland. Op dit onderwerp en andere aspecten van sociaal beleid wordt nader ingegaan in hoofdstuk 11.

De geschetste schaarste aan financiële middelen heeft onder meer geleid tot slechts 7 premières tijdens de verslagperiode; op de HNB-première van Les noces na allemaal balletten van eigentijdse choreografen. In beide kalenderjaren werd echter een groot aantal balletten in reprise genomen (10 in 1991 en 11 in 1992), waardoor de variëteit van het repertoire groot was (21 balletten in 1991 en 26 balletten in 1992). De hoofdstukken 3 en 4 geven een gedetailleerd overzicht van het repertoire in beide jaren.

Nieuw voor HNB én Het Muziektheater was het 'En rond-programma', waarmee in september 1992 in 'de piste' van Het Muziektheater werd gespeeld. Simultaan met dit programma leverde HNB met 20 dansers een substantiële inbreng in de produktie Samson et Dalila van De Nederlandse Opera.

In 1991 vonden 15 voorstellingen plaats in het buitenland. De HNB-tournee met Van Dantzig's neo-romantische ballet Romeo en Julia in Londen in juli 1991, begeleid door het Nederlands Balletorkest, was met een aantal tourneedeelnemers van circa 200 de omvangrijkste tot nu toe. Het hoge aantal buitenlandvoorstellingen in 1991 leidde tot een lager dan gemiddeld aantal voorstellingen in Het Muziektheater.

Het kalenderjaar 1992 vormde met betrekking tot de verhouding voorstellingen in het binnen- en buitenland het spiegelbeeld van 1991. De annulering om politieke en financieel/economische redenen van een drieweekse tournee naar Moskou en St. Petersburg bracht het aantal buitenlandvoorstellingen dat jaar terug tot nul. Een aantal van 75 voorstellingen in Het Muziektheater in 1992 was echter ver boven gemiddeld.

Het aantal voorstellingen buiten Amsterdam bleef in de verslagperiode min of meer stabiel, met dien verstande dat het aantal voorstellingen in de grote Randstadplaatsen Den Haag, Rotterdam en Utrecht iets terugliep.

De gemiddelde zaalbezetting van de HNB-voorstellingen in Het Muziektheater (ruim 80%) bleef verheugend hoog.

Voorstellingenaantallen en bezoekerstellingen worden nader toegelicht in hoofdstuk 5.

Het overgrote deel van de voorstellingen werd muzikaal live begeleid. In elk van de beide verslagjaren begeleidde gastorkest het Noordhollands Philharmonisch Orkest één serie (12, respectievelijk 13 voorstellingen), terwijl het Nederlands Balletorkest (NBO) met 72 (1991) respectievelijk 73 (1992) voorstellingen alle andere live-begeleidingen voor zijn rekening nam. Na in 1991/92 een aantal gastvoorstellingen gedirigeerd te hebben bij het NBO werd Andrew Mogrelia per 1992/93 bij HNB aangesteld als muzikaal leider/dirigent, samen met Jac van Steen. Op de muzikale begeleiding wordt nader ingegaan in de hoofdstukken 7 en 8.

Het verslagjaar 1991 was een interessant jaar voor wat betreft televisieregistratie van HNB-producties. Daarentegen werden in 1992 geen HNB-balletten voor televisie geregistreerd. Hoofdstuk 13 gaat nader op dit onderwerp in.

Het verloop in het personeelsbestand was in de jaren 1991 en 1992, zoals ook in de voorafgaande jaren, gering. De hoofdstukken 15 en 16 geven de mutaties gedetailleerd weer. De directie bedankt hierbij alle medewerkers, waaronder degenen die in 1991 en 1992 hun dienstverband met HNB beëindigden, bij die laatste categorie voor de inzet die zij voor het gezelschap hebben geleverd. Zonder compleetheid na te streven dankt de directie hierbij in het bijzonder balletmeester Robert Fisher, masseur Fred van Beek, danseres Joanne Zimmerman, danseres en voorzitter van de ondernemingsraad Barbara Leach, bestuurslid Til Gardeniers-Berendsen en - vanzelfsprekend - Rudi van Dantzig en Anton Gerritsen.

Wayne Eagling
Artistiek directeur

Dick Hendriks
Zakelijk directeur

Amsterdam, 30 juni 1993

3. REPERTOIRE 1991

In het kalenderjaar 1991 werden - in chronologische volgorde - de volgende (wereld)premières uitgebracht:

Het Muziektheater Amsterdam, 27 juni 1991:

Artifact II (première voor HNB)

Choreografie, toneelbeeld en lichtontwerp: William Forsythe

Muziek: Johann Sebastian Bach

Instudering: Glen Tuggle

Het Muziektheater Amsterdam, 27 juni 1991:

Pyrrhische dansen IV (wereldpremière)

Choreografie, kostuum- en dekorontwerpen: Toer van Schayk

Muziek: Beat Furrer en Bruno Liberda

Lichtontwerp: Toer van Schayk en Jan Hofstra

Het Muziektheater Amsterdam, 27 juni 1991:

Les noces (première voor HNB)

Choreografie: Bronislava Nijinska

Instudering: Irina Nijinska en Gayle Young

Muziek: Igor Stravinsky

Dekor- en kostuumontwerpen: Natalia Goncharova,

Reconstructie: John Gilkerson

Lichtontwerp: Jan Hofstra

Het Muziektheater Amsterdam, 11 oktober 1991:

Four sections (wereldpremière)

Choreografie en dekorontwerp: Ted Brandsen

Muziek: Steve Reich

Kostuumontwerp: François-Noël Cherpin

Lichtontwerp: Jos Janssen

3. REPERTOIRE 1991 (vervolg)

In het kalenderjaar 1991 werden - in chronologische volgorde - de volgende balletten in reprise genomen:

Romeo en Julia (Rudi van Dantzig/Sergei Prokofiev)
Het Muziektheater Amsterdam, 14 februari 1991

Adagio Hammerklavier (Hans van Manen/Ludwig van Beethoven)
Stadsschouwburg Utrecht, 16 maart 1991

Monument voor een gestorven jongen (Rudi van Dantzig/Jan Boerman)
Stadsschouwburg Utrecht, 16 maart 1991

5 Tango's (Hans van Manen/Astor Piazzolla)
Teatro Petrucelli Bari (Italië), 4 mei 1991

Onder mijn voeten- eerste twee delen (Rudi van Dantzig/Peter Schat)
Het Muziektheater Amsterdam, 5 juli 1991

Ik hou gewoon m'n adem in (Rudi van Dantzig/Boudewijn Tarenskeen en Gebroeders Flint)
Het Muziektheater Amsterdam, 5 juli 1991

Dodeneiland (Toer van Schayk/ Sergei Rachmaninoff)
Het Muziektheater Amsterdam, 11 oktober 1991

The four temperaments (George Balanchine/Paul Hindemith)
Stadsschouwburg Utrecht, 12 november 1991

Symphonic variations (Frederick Ashton/Cesar Franck)
Stadsschouwburg Utrecht, 12 november 1991

De groene tafel (Kurt Jooss/Fritz A. Cohen)
Stadsschouwburg Utrecht, 12 november 1991

3. REPERTOIRE 1991 (vervolg)

Op 25, 26 en 27 mei 1991 werden op verschillende lokaties in Het Muziektheater de volgende Workshopballetten uitgebracht:

1. Somewhere between fast and heavy (Till Schmidt
Rimpler/geïmproviseerde muziek)
2. Essai (Bruno Barat/Vangelis)
3. Adempauze (Jean-Luc Beaupère/A wa sati wa lo mo)
4. De ark (Leo van Emden/Samuel Barber)
5. Daar om (Ruben Brugman/Wolfgang Amadeus Mozart)
6. Detail (Krzysztof Pastor/Belá Bartók)

Van bovengenoemde premières en reprises, alsmede van het uit voorafgaande seizoen doorlopende repertoire werden in 1991 de volgende voorstellingen gegeven:

- Romeo en Julia	33
- Violin concerto	33
- Artifact II	18
- Pyrrhische dansen IV	18
- Sarcasmen	17
- Four sections	16
- Dodeneiland	16
- Ik hou gewoon m'n adem in	16
- Pas de deux	
'De chimaera van L.A.'	16
- Momument voor een gestorven jongen	16
- Het zwanenmeer	15
- Adagio Hammerklavier	15
- Trois gnossiennes	15
- De groene tafel	10
- The four temperaments	10
- Symphonic variations	10
- Corps	7
- Les noces	6
- Vier letzte Lieder	3
- 5 Tango's	3
- Onder mijne voeten	1

Medewerking aan produkties van De Nederlands Opera.

In 1991 werd door De Nederlandse Opera geen beroep gedaan op medewerking door Het Nationale Ballet aan operaprodukties.

In 1992 leverde Het Nationale Ballet wél balletinbreng in een produktie van De Nederlandse Opera. Het ging hierbij om 20 dansers van Het Nationale Ballet die meewerkten aan de produktie Samson et Dalila in Het Muziektheater in september 1992 (muziek: Camille Saint-Saëns; regie: Steven Pimlott; choreografie: Aletta Collins). Deze balletmedewerking vond plaats simultaan met de 'En-rond-voorstellingen' van Het Nationale Ballet in Het Muziektheater.

4. REPERTOIRE 1992

In het kalenderjaar 1992 werden - in chronologische volgorde - de volgende (wereld-) premières uitgebracht:

Het Muziektheater Amsterdam, 21 maart 1992

Touch your coolness to my fevered brow (wereldpremière)

Choreografie: Ashley Page

Muziek: Orlando Gough

Dekorontwerp: Anthony McDonald

Kostuumontwerp: Anthony McDonald en Jon Morrell

Lichtontwerp: Jos Janssen

Het Muziektheater Amsterdam, 21 maart 1992:

Stilleven wit plein (wereldpremière)

Choreografie en kostuumontwerp: Toer van Schayk

Muziek: Arnold Schönberg

Dekorontwerp: Leonie Molenaar

Lichtontwerp: Jan Hofstra

Het Muziektheater Amsterdam 21 maart 1992 (première voor HNB):

Scènes de ballet

Choreografie: Frederick Ashton

Muziek: Igor Stravinsky

Dekor- en kostuumontwerp: André Beaurepaire

Lichtontwerp: Jan Hofstra

Instudering: Faith Worth en Wayne Eagling

Het Muziektheater Amsterdam, 12 september 1992 (voorpremière in het MT op 10 september):

Shostakovich Chamber Symphony

Choreografie: Krzysztof Pastor

Muziek: Dmitri Shostakovich

Dekor- en kostuumontwerp: John Otto

Lichtontwerp: Bert Dalhuysen

4. REPERTOIRE 1992 (vervolg)

In het kalenderjaar 1992 werden - in chronologische volgorde - de volgende balletten in reprise genomen:

Brahms-Schönberg Quartet (George Balanchine/
Johannes Brahms/Arnold Schönberg)

Het Muziektheater Amsterdam, 10 februari 1992

Episodes (George Balanchine/Anton Webern)

Het Muziektheater Amsterdam, 10 februari 1992

Theme and variations (George Balanchine/Pjotr Iljitsj
Tsjaikofski)

Het Muziektheater Amsterdam, 22 februari 1992

Situation (Hans van Manen/geluidscollage)

Het Muziektheater Amsterdam, 18 juni 1992

Twilight (Hans van Manen/John Cage)

Het Muziektheater Amsterdam, 18 juni 1992

Groosland (Maguy Marin/Johann Sebastian Bach)

Het Muziektheater Amsterdam, 12 september 1992 (voorpremière op 10 september 1992)

The sleeping beauty (Peter Wright naar Marius Petipa/Pjotr
Iljitsj Tsjaikofski)

Het Muziektheater Amsterdam, 10 oktober 1992

Bits and pieces (Hans van Manen/David Byrne, Brian Eno en
Felix Mendelssohn-Bartholdy)

Stadsschouwburg Utrecht, 14 november 1992

Les noces (Bronislava Nijinska/Igor Stravinsky)

Het Muziektheater Amsterdam, 13 december 1992

Apollon musagète (George Balanchine/Igor Stravinsky)

Het Muziektheater Amsterdam, 13 december 1992

Petroesjka (Michel Fokine/Igor Stravinsky)

Het Muziektheater Amsterdam, 13 december 1992

4. REPERTOIRE 1992 (vervolg)

Op 21, 23 (2x), 24, 26 en 27 mei 1992 werden in 'de grote operastudio' in Het Muziektheater voorstellingen gegeven van de volgende Workshop-premières:

1. Ode aux Etudes (Ila Goldstern)
2. Toccata (Krzysztof Pastor)
3. Sellenger's Round (Susan Pond)
4. Crhyming Couplets (Kevin Gregan)
5. Pom-Pom-Ballet (Till Schmidt-Rimpler)
6. Itojab (Johan Greben en Till Schmidt-Rimpler)
7. Impression: Wind, Wave, Distance (Bruno Barat)
8. Go Bang! (Mirjam Braam)
9. Confidential Coach (Alfredo Fernandez)

Tezamen met deze Workshopballetten vonden voorstellingen plaats van de opera Savitri van Gustav Holst (regie Jan Bouws).

Van bovengenoemde premières en reprises, alsmede van het uit het voorafgaande seizoen doorlopende repertoire werden in 1992 de volgende voorstellingenaantallen gegeven:

- The sleeping beauty	19
- Brahms-Schönberg Quartet	19
- Episodes	19
- Situation	14
- Dodeneiland	13
- Violin concerto	13
- Vier letzte Lieder	13
- Scènes de ballet	12
- Apollon musagète	13
- Les noces	13
- Petroesjka	13
- Stilleven wit plein	12
- Touch your coolness to my fevered brow	12
- Shostakovitch Chamber Symphony	12
- Groosland	12
- Theme and variations	12
- Adagio Hammerklavier	11
- Twilight	11
- The four temperaments	10
- Trois gnossiennes	10
- Bits and pieces	9
- Romeo en Julia	5
- Artifact II	3
- Pas de deux 'De chimaera de L.A.'	3
- Four sections	3
- Corps	2
- Pas de deux uit Groosland	1

5. VOORSTELLINGEN EN BEZOEKCIJFERS IN NEDERLAND IN 1991 EN 1992

Hieronder volgt een overzicht van de aantallen voorstellingen in Nederland en bijbehorende bezoekcijfers in de kalenderjaren 1991 en 1992 en - ter vergelijking - 1990.

<u>Stad/theater</u>	1990	1991	1992
Amsterdam (Het Muziektheater)	64	58	75
Amsterdam (Stadsschouwburg)	-	-	5
Rotterdam	6	9	6
Den Haag	8	11	4
Utrecht	6	2	3
Eindhoven	2	2	2
Enschede	2	-	2
Groningen	2	2	2
's Hertogenbosch	1	2	2
Arnhem	4	2	1
Breda	1	1	1
Heerlen	1	2	1
Nijmegen	1	2	1
Roosendaal	1	1	1
Venlo	2	1	1
Leeuwarden	2	1	-
Tilburg	1	1	-
<hr/>			
Totaal aantal voorstellingen in Nederland	104	97	107
Aantal openbare generales in Het Muziektheater	3	3	5
<hr/>			
Totaal aantal voorstellingen in Nederland (inclusief openbare generales in Het Muziektheater)	107	100	112
Buitenland (zie hoofdstuk 6)	8	15	-
	<u>115</u>	<u>115</u>	<u>112</u>

Los van bovengenoemde reguliere voorstellingen participeerde HNB in de volgende, bijzondere voorstellingen:

- de feestelijke voorstelling op 11 mei 1991 in Het Muziektheater t.g.v. de zilveren bruiloft van Koningin Beatrix en Prins Claus (met Vier laatste Lieder, de Pas de deux 'De chimaera van LA' en Corps), live uitgezonden door de NOS-televisie
- een Aids-Gala op 29 september 1991 in Het Muziektheater (met Vier laatste Lieder)
- een televisieprogramma op 5 mei 1992 in het Koninklijk Theater Carré t.g.v. bevrijdingsdag (met de pas de deux uit Groosland)
- de opening van het Holland Festival 1992 op 1 juni 1992 (met Trois gnossiennes)

5. VOORSTELLINGEN EN BEZOEKCIJFERS IN NEDERLAND IN 1991 EN 1992
(vervolg)

	1990	1991	1992
Aantal voorstellingen in Het Muziektheater	64	58	75
Aantal betalende bezoeken Muziektheater	89.100	71.724	94.067
Gemiddeld aantal betalende bezoekers Muziektheater	1392	1237	1254
Gemiddelde zaalbezetting Muziektheater (betalende bezoekers)	87%	78%	79%
Aantal betalende bezoekers Stadsschouwburg Amsterdam	-	-	2778
Gemiddeld aantal betalende bezoekers Stadsschouwburg Amsterdam	-	-	556
Aantal betalende bezoekers elders in Nederland	24.645	22.744	17.699
Gemiddeld aantal betalende bezoekers elders in Nederland	616	583	656
Totaal aantal bezoekers Nederland (incl. vrijkaarten)	119.925	99.652	120.405

6. BUITENLAND 1991 en 1992

In het kalenderjaar 1991 werden 15 voorstellingen gegeven in het buitenland:

DUITSLAND/LUXEMBURG

Jahrhunderthalle Frankfurt, 23 en 24 april 1991 (2 voorstellingen)

Stadttheater Kassel, 26 en 27 april 1991 (2 voorstellingen)

Stadttheater Luxemburg, 29 en 30 april 1991 (2 voorstellingen)

Violin concerto (George Balanchine/Igor Stravinsky)

Momument voor een gestorven jongen (Rudi van Dantzig/Jan Boerman)

Corps (Hans van Manen/Alban Berg) 1)

Adagio Hammerklavier (Hans van Manen/Ludwig van Beethoven) 1)

1) alternerend

ITALIË

Teatro Petruzelli Bari, 4, 5 en 6 mei 1991 (3 voorstellingen)

Hans van Manen-programma:

Adagio Hammerklavier (Ludwig van Beethoven)

5 Tango's (Astor Piazzolla)

Corps (Alban Berg)

Sarcasmen (Sergei Prokofjev) 1)

Trois gnossiennes (Erik Satie) 1)

1) alternerend

ENGELAND

The Coliseum Theatre London, 9 t/m 13 juli 1991 (6 voorstellingen)

Romeo en Julia (Rudi van Dantzig/Sergei Prokofjev)

Begeleiding door het Nederlands Balletorkest.

Het totaal aantal bezoekers tijdens deze 15 voorstellingen bedroeg:

- Duitsland en Luxemburg:	6.725
- Italië	: 2.800
- Engeland	: <u>8.835</u>
	18.360 bezoekers

Voor het kalenderjaar 1992 stond een drieweekse tournee geboekt naar Moskou en St. Petersburg in de periode juni/juli. Als gevolg van de politieke en financieel/economische situatie in Rusland moest deze tournee in maart 1992 worden afgelast. Een alternatieve tournee voor de juni/juli-periode kon op dat moment niet meer georganiseerd worden. In verband met een beoogd hoog aantal voorstellingen in Het Muziektheater in het seizoen 1992/93 waren in het kalenderjaar 1992 - behalve in Rusland - geen buitenlandvoorstellingen gepland, zodat in het verslagjaar uiteindelijk in het geheel geen voorstellingen buiten Nederland plaatsvonden.

7. MUZIKALE BEGELEIDING 1991

A. HET NEDERLANDS BALLETORKEST (NBO)

Het Nederlands Balletorkest begeleidde in 1991:

- Het zwanenmeer (januari 1991)	7 x
- Romeo en Julia (februari 1991)	13 x
- Romeo en Julia (april 1991, Den Haag en Rotterdam)	10 x
- Jubileumvoorstelling Koninklijk paar op 11 mei 1991	1 x
- Holland Festival-programma (juni 1991)	6 x
- Afscheidsvoorstelling Rudi van Dantzig (5 juli 1991)	1 x
- Romeo en Julia (juli 1991, Londen)	6 x
- Nederlands-choreografen-programma (oktober 1991)	16 x
- Het zwanenmeer (december 1991)	8 x
- Romeo en Julia (december 1991)	4 x
Totaal aantal begeleidingen in 1991	72 (1990: 65)
waarvan in Amsterdam	48 (1990: 53)
elders in Nederland	18 (1990: 12)
buitenland	6 (1990: 0)

Het Nederlands Balletorkest werd bij bovengenoemde begeleidingen gedirigeerd door Roelof van Driesten, Jac van Steen en Andrew Mogrelia.

B. HET NOORDHOLLANDS PHILHARMONISCH ORKEST

Het Noordhollands Philharmonisch Orkest begeleidde in 1991 o.l.v. Lucas Vis het september 1991-programma (reprises uit het Holland Festival 1991) met in totaal 12 voorstellingen: 10 in Amsterdam en 2 in Den Haag. Het aantal NPO-begeleidingen in 1990 bedroeg eveneens 12.

C. BANDBEGELEIDING

Bandbegeleiding vond plaats voor:

- 9 buitenvoorstellingen in maart 1991
- 10 buitenvoorstellingen in november 1991
- 9 voorstellingen in april/mei 1991 in Duitsland, Luxemburg en Italië.

D. OVERIGE MUZIKALE MEDEWERKINGEN

- Bij de uitvoeringen van Les noces in juni 1991 vond muzikale medewerking plaats door:
 - Het Nederlands Theaterkoor
 - Slagwerkgroep Den Haag
 - 4 vocale solisten (Hein Meens, Jadwiga Sosinska, Rachel Ann Morgan en Lieuwe Visser)
 - 4 pianisten (Eric van Griensven, Barbara Grajevska, Nico de Rooy en Michael Moeratch).
- Bij de voorstellingen van Vier letzte Lieder op 11 mei en 5 juli 1991 werd de sopraanrol gezongen door Miranda van Kralingen.
- Vera Beths speelde de vioolsolo in Violin concerto in juni 1991.
- De Gebroeders Flint werkten mee aan de uitvoering van Ik hou gewoon m'n adem in op 5 juli 1991.

7. MUZIKALE BEGELEIDING 1991 (vervolg)

- e. Aan de workshop-presentatie in mei 1991 werd meegewerkt door enkele externe musici, onder meer van het NBO.
- f. De HNB-pianisten Michael Mouratch en Robert Greuter werkten mee aan uitvoeringen van de balletten Adagio Hammerklavier, Sarcasmen, Trois gnossiennes, De groene tafel en Four sections.

8. MUZIKALE BEGELEIDING 1992

A. HET NEDERLANDS BALLETORKEST (NBO)

Het Nederlands Balletorkest begeleidde in 1992:

- Romeo en Julia (januari 1992)	5 x
- Balanchine-programma (februari/maart 1992)	19 x
- Triple bill (maart/april 1992)	12 x
- Triple bill (juni 1992)	3 x
- Corps in het Van Manen-programma (juni 1992)	2 x
- The sleeping beauty (oktober/november 1992)	19 x
- Stravinsky-programma (december 1992)	<u>13 x</u>
Totaal aantal begeleidingen in 1992	73 (1991: 72)
waarvan in Amsterdam	63 (1991: 48)
elders in Nederland	10 (1991: 18)
buitenland	- (1991: 6)

Het Nederlands Balletorkest werd bij bovengenoemde voorstellingen gedirigeerd door Roelof van Driesten en Jac van Steen.

B. HET NOORDHOLLANDS PHILHARMONISCH ORKEST (NPO)

Het Noordhollands Philharmonisch Orkest begeleidde o.l.v. Jac van Steen in 1992 13 voorstellingen van de triple bill in april/mei 1992 in de Amsterdamse Stadsschouwburg en een achttal voorstellingen in theaters elders in Nederland, totaal 13. Het aantal NPO-begeleidingen in 1991 bedroeg 12.

C. BANDBEGELEIDING.

Bandbegeleiding vond plaats voor:

- 2 voorstellingen (partieel) van het Van Manen-programma in Het Muziektheater in juni 1992
- 12 voorstellingen van het 'En rond-programma' in Het Muziektheater in september 1992
- 9 buitenvoorstellingen in november 1992.

D. OVERIGE MUZIKALE MEDEWERKINGEN

a. Bij de uitvoeringen van Les noces in december 1992 vond muzikale medewerking plaats door:

- Het Nederlands Theaterkoor
- een slagwerkensemble, samengesteld uit leden het Nederlands Balletorkest.
- 5 vocale solisten (Hein Meens, Rachel-Ann Morgan, Rein Kolpa/Alex Vermeulen (alternerend), Lieuwe Visser en Jadwiga Sosinska)
- 4 pianisten (Barbara Grajewska, Eric van Griensven, Michael Moeratch en Nico de Rooy)

b. Bij de voorstellingen van het, door het NPO begeleide ballet Vier letzte Lieder (april/mei 1992) werd de sopraanrol gezongen door Miranda van Kralingen.

c. Violiste Theodora Geraets speelde de violsolo in het, door het NPO begeleide ballet Violin concerto (april/mei 1992)

8. MUZIKALE BEGELEIDING 1992 (vervolg)

- d. Violiste Vera Beths speelde de vioolsolo in Corps (juni 1992)
- e. Aan de workshop-balletten in mei 1992 werd meegewerkt door enkele externe musici, onder meer van het NBO.
- f. De HNB-pianisten Michael Mouratch en Robert Greuter werkten mee aan uitvoeringen van de balletten Adagio Hammerklavier, Twilight, Sarcasmen, Trois gnossiennes, The four temperaments en Four sections.

E. SAMENWERKINGSVERBAND

Aan het eind van het kalenderjaar 1992 werd een begin gemaakt met de actualisering van het samenwerkingsverband, waarin de relatie tussen Het Nationale Ballet, het Nederlands Dans Theater en het Nederlands Balletorkest is geregeld.

9. SAMENWERKING MET DE NEDERLANDSE OPERA EN HET MUZIEKTHEATER

In oktober 1992 werd de definitieve beheerstructuur van Het Muziektheater vastgesteld. Werd in de zomer van 1991 al besloten dat het stichtingsbestuur van het theater zou worden gevormd door het bestuur van Het Nationale Ballet samen met het bestuur van De Nederlandse Opera, nu werd ook de directiestructuur definitief vastgesteld. De directie van het theater wordt sedert oktober 1992 gevormd door de statutaire directies van Het Nationale Ballet en De Nederlandse Opera. Zij vormen samen met drie adjunct-directeuren voor Theaterorganisatie, Technische Organisatie en Gastprogrammering het directieteam Muziektheater. Beleidbeslissingen die het gehele theater betreffen worden genomen door het directieteam bij meerderheid van stemmen. Er werd op tijdelijke basis een functionaris van bureau Berenschot aangetrokken om als voorzitter te fungeren van werkgroepen die de integratie voorbereiden. Voorts zijn de noodzakelijke wijzigingen van de statuten van de betrokken stichtingen ter goedkeuring aan subsidiënten voorgelegd.

Veel tijd is gestoken in de reorganisatie, waarbij een aantal diensten van de drie stichtingen, zoals Personeel en organisatie en de Financiële administratie, ter verbetering van de samenwerking en vergroting van de efficiency zullen worden samengevoegd. Er werd nog geen oplossing gevonden voor de financiering van de kosten voor groot onderhoud en vervangingsinvesteringen in het theater, waarin door de Gemeente Amsterdam structureel in het geheel niets is voorzien.

Aandachtspunten waren verder inhoud te geven aan de geïntegreerde planning, verbetering van de interne communicatie en werving van een directeur Theaterorganisatie en een directeur Technische Organisatie.

In 1992 werd bovendien besloten om - samen met De Nederlandse Opera en Het Muziektheater - over te gaan tot aanschaf van een Management Informatie Systeem. Daarbij is gekozen voor een AS/400 van IBM en voor het programma Financieel Management Systeem AS/400 van Eniac. Onderdeel hiervan is onder andere een activa-beheersysteem, dat naar verwachting voor Het Nationale Ballet per januari 1994 operationeel zal zijn.

Het Nationale Ballet heeft zowel in 1991 als in 1992 een bijdrage van f 468.000 geleverd aan de 'Servicelasten' van Het Muziektheater. Deze, voor beide verslagjaren onbegrote bijdrage maakt deel uit van de financiering van de jaarlijkse 'Servicelasten' van Het Muziektheater à f 2,25 miljoen waarvoor de bijdragen als volgt zijn vastgesteld:

- Ministerie van WVC	f 300.000
- Gemeente Amsterdam	f 700.000
- Het Nationale Ballet	f 468.000
- De Nederlandse Opera	f 728.000
- Het Muziektheater	f 54.000

De totale bijdragen van Het Nationale Ballet aan de Technische Organisatie Muziektheater bedroegen:

- f 4.140.436 in het verslagjaar 1991
- f 4.255.748 in het verslagjaar 1992

De specifieke produktiekosten (dekors, kostuums, etc.) bedroegen f 963.805 in 1991 en f 774.484 in 1992.

10. KUNSTENPLAN, BELEIDSNOTA, MEERJARENBEGROTING EN SUBSIDIES

Met het oog op het te voeren beleid en de daarvoor benodigde subsidies in de Kunstenplanperiode 1993 t/m 1996 leverde Het Nationale Ballet op 30 juni 1991 zijn beleidsplan en meerjarenbegroting 1993/96 in, getiteld 'Het Nationale Ballet danst niet voor niets in Het Muziektheater'.

Ten behoeve van het te voeren beleid werd een jaarsubsidie bepleit van f 15,5 miljoen. Dit bedrag was f 1 miljoen hoger dan de door het Ministerie van WVC en de Gemeente Amsterdam toegezegde subsidie voor de jaren 1991 en 1992 en werd onderbouwd vanuit de noodzaak om een, per 1991 ontstaan exploitatietekort van circa f 1 miljoen te dekken. Daarenboven werd in de beleidsnota een extra subsidie van f 1 miljoen per jaar bepleit voor de realisering van nieuw artistiek beleid. Tenslotte werd in de beleidsnota gememoreerd dat het optrekken van de salarissen van de HNB-dansers tot een, met acteurs en musici in Nederland vergelijkbaar niveau een additionele subsidie van circa f 2 miljoen per jaar nodig maakte.

Mede op grond van adviezen van de Raad voor de Kunst en de Amsterdamse Kunstraad, maar in belangrijke mate ook ingegeven door ontoereikende middelen hebben beide subsidiënten de claim op de f 1 miljoen extra subsidie voor nieuw artistiek beleid niet gehonoreerd. Bovendien hebben zij in hun concept-subsidiетоewijzingen posterioriteiten (kortingen) op de HNB-subsidie van f 8 ton (WVC) + f 6,5 ton (Gemeente Amsterdam) opgenomen; een totale korting derhalve van circa f 1,5 miljoen.

Als gevolg van een intensieve politieke lobby door de podiumkunstinstituten werd de Minister voor WVC door de Tweede Kamer gedwongen om de voorziene ingrijpende kortingen op de subsidies van de podiumkunstinstituten drastisch terug te brengen. Voor Het Nationale Ballet leidde dit tot een besluit van de Minister om de subsidie 'slechts' met f 172 mille te korten.

Tot grote teleurstelling van bestuur en directie hield de Gemeente Amsterdam echter de voorziene korting van f 6,5 ton in stand, daarbij de bestuursovereenkomst tussen WVC en de Gemeente Amsterdam (een 40/60% subsidieverhouding WVC/Amsterdam jegens HNB) negerend. Indien de Gemeente Amsterdam die bestuursovereenkomst wél nageleefd zou hebben, dan zou een posterioriteit op de HNB-subsidie van de Gemeente Amsterdam van f 258.000 te verwachten zijn geweest. Op grond van deze besluitvorming door de Gemeente Amsterdam is Het Nationale Ballet in augustus 1992 een, op dit moment nog niet afgeronde AROB-procedure begonnen.

Rekening houdend met het feit dat de totale HNB-subsidie per 1993 zou worden teruggebracht met (f 172 mille + f 258 mille =) f 430 mille à (f 172 mille + f 650 mille =) f 822 mille, zijn halverwege het kalenderjaar 1992 zeer drastische maatregelen genomen teneinde per 1993 de consequenties van de teruggebrachte subsidies zo goed mogelijk op te vangen.

Behalve dat het voorgestane additionele, nieuwe artistiek beleid moest worden ingetrokken moesten ook reeds geplande produkties, zoals Le sacre du printemps en de avondvullende produkties De Notekraker, Robin Hood en Eugen Onegin worden afgelast. Daarnaast werd het danserstableau (via natuurlijk verloop) tijdelijk teruggebracht van 88 tot 80 dansers,

het marketingbudget teruggebracht met f 4 ton, een partiële vacaturestop ingevoerd en een taakstellende kostenbeheersing ingevoerd. Bovendien werd besloten tot een aanzienlijke (overigens gedifferentieerde) stijging van de toegangsprijzen, gefaseerd ingevoerd in de seizoenen 1992/93 en 1993/94.

De optelsom van deze maatregelen heeft de geprognostiseerde exploitatie van Het Nationale Ballet m.i.v. 1993 in grote lijnen weer in evenwicht gebracht met de te verwachten subsidie en eigen inkomsten, overigens vanuit de verwachting dat de lopende AROB-procedure tegen de Gemeente Amsterdam voor HNB in positieve zin wordt afgerond.

Bovendien hebben de hierboven beschreven maatregelen al in het kalenderjaar 1992 effect gesorteerd zodanig dat de exploitatierekening kon worden afgesloten met een positief saldo in plaats van een voorzien negatief saldo.

11. SOCIAAL BELEID

In lijn met de intentie van de directies van Het Nationale Ballet, de Nederlandse Opera en Het Muziektheater om gezamenlijk beleid te ontwikkelen voor zaken van gemeenschappelijk belang, werden ook op het gebied van het sociaal beleid enkele belangrijke stappen gezet. Deze zullen uiteindelijk tot een integratie van de afdelingen Personeel en organisatie leiden, waarbij één afdeling de ondersteuning van het sociaal beleid en het organisatiebeleid gaat verzorgen.

In 1992 namen de verschillende directies het besluit om - onder begeleiding van Bakkenist - van alle functies die door de medewerkers van de drie stichtingen worden uitgeoefend opnieuw de waarde vast te stellen. Hiermee is een eerste, belangrijke stap gezet op de weg naar duidelijke en evenwichtige beloningsverhoudingen. Naar verwachting kan dit project eind 1993 worden afgerond.

De ontwikkeling van het beleid op het gebied van de gezondheidszorg resulteerde in de beslissing de dienstverlening door de bedrijfsartsen uit te breiden en onder te brengen in één bedrijfsmedische dienst voor de drie organisaties.

De primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden van de dansers van het gezelschap werden op 5 oktober 1991 in grote lijnen geregeld in de eerste Nederlandse C.A.O. voor de Dans die, samen met de collega-directies uit het DOD (Directie Overleg Dansgezelschappen), werd afgesloten met de FNV/Kunstenbond tot ultimo 1992. Deze C.A.O. heeft telkens een looptijd van één kalenderjaar.

Aspecten die in die eerste C.A.O. tevens werden geregeld waren onder meer premieheffing en rechtentoewijzing voor het Omscholingsfonds, de in 1991 van kracht geworden televisievergoedingen en de beroepskostenvergoedingen voor dansers (m.i.v. 1992 f 150,- per danser per maand, belastingvrij).

Met de partners De Nederlandse Opera en Het Muziektheater werd - na overleg met de respectievelijke ondernemingsraden - met de FNV/Kunstenbond een regeling getroffen voor kinderopvang van medewerkers in Het Muziektheater, waarvan de effectuering in 1993 plaatsvindt. Ten laste van de rekening 1992 werd daarvoor een voorziening van f 23.000,- getroffen.

Door directies en ondernemingsraden van de 3 partners werd in 1992 een begin gemaakt met explicitering van het ARBO-beleid en (als onderdeel daarvan) het VGW-beleid (Veiligheid, Gezondheid en Welzijn), hetgeen zal leiden tot een ARBO-beleidsplan en een ARBO-jaarplan.

Ter precisering van de rechten en plichten van werkgever en werknemer werden in 1992 met de ondernemingsraad van HNB voorbereidingen getroffen voor actualisering van de Reglementsteksten. Bovendien werden nieuwe standaard-arbeidsovereenkomsten opgesteld voor dansers en niet-dansers die onder meer de arbeidsrechtelijke aspecten van contracten voor bepaalde duur en onbepaalde duur vastleggen. Het nieuwe Reglement en de nieuwe standaard-arbeidsovereenkomsten worden met ingang van het seizoen 1993/94 van kracht.

11. SOCIAAL BELEID (vervolg)

In tijden van subsidiekortingen is het zeer verheugend dat de lobby van DOD-directies, FNV/Kunstenbond en ondernemingsraden in de zomer van 1992 leidde tot een besluit van de Tweede Kamer om - structureel - extra geld ter beschikking te stellen ten behoeve van verbetering van de danserssalarissen.

De motieven voor dit besluit waren neergelegd in het rapport "Dansen voor je leven" (een salarisonderzoek door DOD, NID en FNV/Kunstenbond o.l.v. Daniëlle Mol), dat op 13 juni 1991 werd gepresenteerd aan de Directeur Generaal Culturele Zaken, Drs. J. Riezenkamp.

Van de per 1995 beschikbaar komende circa f 5 miljoen op jaarbasis voor DOD-gezelschappen zal circa f 2 miljoen voor HNB ter beschikking komen: ± 38% van de loonsom van het gezelschap. Dit bedrag zal in 3 gelijke delen (1993, 1994, 1995) gefaseerd beschikbaar komen.

Een van de eisen die het Ministerie van WVC voor toekenning van dit geld heeft gesteld, is de vaststelling van een aangepaste salaris-systematiek voor dansers van de DOD-gezelschappen. Daartoe is in 1992 een werkgroep o.l.v. Freek Bloemers in het leven geroepen (bestaande uit vertegenwoordigers van de DOD-directies, het ministerie van WVC en de FNV/Kunstenbond). Naar verwachting zal in de loop van 1993 een akkoord bereikt worden over de vereiste systematiek en de verdeling van de middelen.

Na afronding hiervan zal de achterstand van de danserssalarissen in Nederland vergeleken bij die van ondermeer musici en acteurs tot het verleden behoren.

Een nader uit te werken aandachtspunt bij de realisering van deze verhoging van de danserssalarissen is de financiering van de zogenaamde 'back-service'. Over deze pensioeninvestering vindt overleg plaats tussen bestuur, directie en ondernemingsraad van Het Nationale Ballet en bestuur en directie van het Pensioenfonds voor het Balletwezen in Nederland.

12. ONDERNEMINGSRAAD

Vooruitlopend op de afzonderlijke verslaglegging door de Ondernemingsraad volgen hieronder enkele relevante gegevens over dit medezeggenschapsorgaan.

De samenstelling van de Raad was begin januari 1991 als volgt:

- Barbara Leach, danser voorzitter
- Till Schmidt-Rimpler, danser vice voorzitter
- Judith Pommerel, secretaresse secretaris
- Melinda Booth, danser lid
- Johan Greben, danser lid
- Arend van Hoorn, danser lid
- Reinbert Martijn, danser lid

Op 4 juli 1991 vonden verkiezingen plaats, mede veroorzaakt door het uit dienst treden van Judith Pommerel, en het beëindigen van haar dansers-carrière door Barbara Leach. Bovendien stelde Johan Greben zich niet herkiesbaar, in tegenstelling tot Melinda Booth en Till Schmidt-Rimpler, terwijl voor Reinbert Martijn en Arend van Hoorn de tweejarige zittingsperiode nog doorliep. Nieuw gekozen werden op 4 juli: de dansers Coleen Davis en Jane Lord, alsmede de secretaresse Margot van 't Spijker. Na interne taakverdeling luidde de samenstelling:

- Till Schmidt-Rimpler voorzitter
 - Melinda Booth vice-voorzitter
 - Margot van 't Spijker secretaris
- en als verdere leden Coleen Davis, Arend van Hoorn, Jane Lord en Reinbert Martijn.

Als gevolg van haar verkiezing tot OR-lid legde Margot van 't Spijker haar notulistentaak neer. Ook Emmie Kalshoven, vele jaren de eigen secretaresse van de OR, verkoos haar werkzaamheden te beëindigen. Zij beiden werden in dubbele kwaliteit opgevolgd door Mérian Litjens.

Bij de verkiezingen van 12 juni 1992 stelden Reinbert Martijn en Arend van Hoorn zich niet herkiesbaar. Reinbert Martijn verliet Het Nationale Ballet per 1 september 1992. Ter vervulling van de aldus ontstane vacatures werden Karin Ellis en Kevin Cregan gekozen. Na deze mutaties bleef de OR tot ultimo 1992 ongewijzigd.

De OR vergaderde in 1991:

- 45 x in eigen vergadering
- 10 x in overlegvergadering met de directie
- 1 x tezamen met het stichtingsbestuur
- 6 x in gecombineerde overlegvergaderingen met de OR-Muziektheater

De OR vergaderde in 1992:

- 40 x in eigen vergadering
- 9 x in overlegvergadering met de directie
- 1 x tezamen met een delegatie van het stichtingsbestuur
- 10 x in gecombineerde overlegvergaderingen met de OR-Muziektheater

12. ONDERNEMINGSRAAD (vervolg)

In continuïteit met vergaderstof uit voorgaande jaren overlegde de OR met de directie ook dit jaar over aangelegenheden als:

- bestemming WAGGS-gelden 1991 en 1992
- financiële positie Het Nationale Ballet
- Workshop-voorstellingen
- roosterindelingen
- tourneezaken
- speelplan

Meer principieel overleg vond plaats over:

- tussentijdse rapportage Raad voor de Kunst
- afsluiting onderhandelingen televisie-akkoord
- beroepskostenvergoedingen voor dansers
- eindredactie regeling roostervrije dagen
- reglementsteksten voor werken op zaterdagen en zondagen
- Beleidsnota Het Nationale Ballet 1993-1996
- organisatiemodel Het Nationale Ballet
- beheerstructuur Muziektheater *
- integratieprojecten *
- sociaal plan *

Officiële adviezen werd de raad gevraagd inzake:

- beheerstructuur Muziektheater *
- statutenwijziging Het Nationale Ballet (en DNO en MT) *
- benoeming nieuwe zakelijk directeur

*) tijdens gecombineerde overlegvergaderingen

13. TELEVISIE

Op 13 juni 1991 werd een akkoord bereikt tussen werkgevers- en werknemersorganisaties over algemeen geldende televisie-honoreringsregels voor podiumkunstenaars.

Het verslagjaar 1991 is voor HNB een interessant 'televisiejaar' geweest. Op basis van de nieuwe overeengekomen tarieven konden, in vlotte onderhandelingen met de NOS, drie produkties worden opgenomen.

Een studiotruktie (17-20 maart 1991):

Monument voor een gestorven jongen (Van Dantzig/Boerman).

17 dansers, Utrecht, Central Studio's. NOS-televisieregie: Jellie Dekker.

Een live-theateropname (8 april 1991, met op 9 april herhaalde opname):

Romeo en Julia (Van Dantzig/Prokofjev).

Met live medewerking van het Nederlands Balletorkest. 64 Dansers van HNB, waaraan toegevoegd twee groepen leerlingen van de Nationale Balletacademie. NOS-televisieregie: Jellie Dekker.

Een rechtstreekse uitzending (11 mei 1991):

Programma vanuit Het Muziektheater t.g.v. de zilveren bruiloft van

Koningin Beatrix en Prins Claus. Vier letzte Lieder (Van Dantzig/

Strauss) en Pas de deux De Chimaera van L.A. (Van Schayk/Bartók),

waarin ingelast de eerste uitzending van het in 1990 opgenomen Corps (Van Manen/Berg).

Met deze laatste uitzending vond voor de eerste maal in Nederland de overschrijding van het miljoen aan kijkdichtheid voor een dansvoorstelling plaats.

Ook financieel was het "televisiejaar" 1991 profijtelijk, ondanks het alsnog nabetalen volgens de nieuwe tarieven aan de dansers voor de gemaakte opnamen in 1990 (Corps) en 1989 (Groosland).

In schrill contrast met het succesvolle jaar 1991 stond het verslagjaar 1992 waarin geen televisie-opnamen plaatsvonden.

Planningstechnische en financiële redenen waren daar mede debet aan, maar de hoofdoorzaak was de volstrekt ontoereikende interesse van de Nederlandse zendgemachtigden (de NOS inbegrepen), om balletprodukties op te nemen. Een uitermate bedroevende zaak, gelet op de bij het

Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepprodukties "braakliggende" middelen.

Dit gegeven zal een belangrijk gesprekspunt zijn bij de evaluatie in

1993 van de, in 1991 vastgelegde afspraken en tarieven. Aspecten

waaraan bij die evaluatie voorts aandacht geschonken zal moeten worden, zijn onder meer:

- de basiscondities tussen kunstinstellingen enerzijds en omroepinstellingen anderzijds,
- inwerkingtreding van de Wet op de Naburige Rechten (aanspraak van uitvoerende kunstenaars bij "openbaarmaking en verveelvoudiging" van hun artistieke prestaties),
en vooral:

13. TELEVISIE (vervolg)

- de grondslagen van het Nederlandse omroepbestel en met name de positie van de cultuur daarin.

HNB is bij dit alles zeer belanghebbend en zal niet nalaten zich actief op te stellen in de relevante besluitvormingscircuits, maar zal zich ook gaan oriënteren op de buitenlandse markten.

In beide verslagjaren werd door de zendgemachtigden op bevredigende wijze aandacht aan HNB geschonken in het circuit 'vrije nieuwsgaring'.

14. FINANCIËN 1991 EN 1992

Hieronder volgt een beknopt overzicht van de exploitatierekeningen over de kalenderjaren 1991 en 1992 en - ter vergelijking - 1990 zoals geregistreerd in de desbetreffende accountantsverslagen (in duizenden guldens).

	1990	1991	1992
<u>Vaste lasten</u>			
I Salarissen	7.529	8.043	8.341
II Gastsalarissen	544	735	713
III Sociale lasten	<u>2.132</u>	<u>2.315</u>	<u>2.552</u>
	10.205	11.093	11.606
IV Algemene kosten	2.000	2.588	2.880
V Voorbereidings- en monteringskosten	<u>1.796</u>	<u>1.765</u>	<u>1.587</u>
Totaal vaste lasten	<u>14.001</u>	<u>15.446</u>	<u>16.073</u>
	-----	-----	-----
<u>Variabele kosten binnenland</u>			
VI Zaalhuren etc.	853	798	942
VII Verplaatsingskosten	456	504	277
VIII Directe marketingkosten	852	829	892
IX Orkosten	427	410	338
X Diversen	16	74	78
XI Auteursrechten	<u>208</u>	<u>332</u>	<u>360</u>
	2.812	2.947	2.887
<u>Variabele kosten buitenland</u>	<u>203</u>	<u>1.199¹⁾</u>	<u>---</u>
<u>Totaal variabele kosten</u>	<u>3.015</u>	<u>4.146</u>	<u>2.887</u>
	-----	-----	-----
<u>Totaal lasten</u>	<u>17.016</u>	<u>19.592</u>	<u>18.960</u>
	=====	=====	=====
<u>Baten</u>			
a. Recettes:			
Binnenland	2.903	2.739	3.601
Buitenland	315	899 ¹⁾	--
TV per saldo	<u>42</u>	<u>201</u>	<u>14</u>
	3.260	3.839	3.615
b. Overige baten	<u>326</u>	<u>652</u>	<u>590</u>
Totaal baten	<u>3.586</u>	<u>4.491</u>	<u>4.205</u>
	=====	=====	=====

14. FINANCIËN 1991 EN 1992 (vervolg)

<u>Recapitulatie</u>	<u>1990</u>	<u>1991</u>	<u>1992</u>
Totaal lasten	17.016	19.592	18.960
Totaal baten	<u>3.586-</u>	<u>4.491-</u>	<u>4.205-</u>
Tekort	13.430	15.101	14.755
Subsidies	<u>13.842</u>	<u>14.486</u>	<u>15.278</u>
Voordelig (nadelig) saldo	<u>412</u>	<u>(615)</u>	<u>523</u>

1) Tournee Londen

Toelichting

Een gedetailleerde toelichting op de hierboven vermelde exploitatie-resultaten is te vinden in de desbetreffende jaarrekeningen.

De belangrijkste oorzaak van het negatieve exploitatiesaldo à f 615 mille in 1991 ligt in de verplichte HNB-participatie à f 468 mille in de zogenaamde 'Servicelasten Muziektheater'. Een door de overheden gedwongen besluit hiertoe vond plaats in december 1991, vlak voor het afsluiten van het boekjaar. In hoofdstuk 9 is op deze problematiek al ingegaan.

Naast deze 'Servicelasten-problematiek' stond de exploitatie over 1991 onder druk van de sterk stijgende internationale marktprijzen voor choreografen en ontwerpers en de (onder meer als gevolg van hogere recettes) gestegen auteursrechten.

In hoofdstuk 10 zijn beschreven de drastische beleidsaanpassingen in 1992 die als tweedelig doel hadden een exploitatietekort in 1992 te vermijden en opvang te creëren voor de gevolgen van de ingrijpende subsidiekortingen met ingang van 1993. Deze maatregelen hebben geleid tot een positief exploitatiesaldo over 1992 à f 523 mille, een aanzienlijk gunstiger resultaat dan voorzien was in de begroting voor dat jaar die uitging van een substantieel negatief exploitatiesaldo.

Hoewel de in 1992 doorgevoerde bezuinigingen zoals inkrimping van het danserstableau, annulering van Le sacre du printemps, bezuiniging op marketing, een partiële vacaturestop en andere taakstellende bezuinigingen, al in 1992 hun resultaat afwierpen, is de gunstige exploitatie in 1992 grotendeels veroorzaakt door het effect van inkomstenverhogende maatregelen.

Eigen inkomsten.

De recettes binnenland in 1992 hielden t.o.v. 1991 een stijging in van bijna f 9 ton. Oorzaken hiervoor waren:

- het boven gemiddelde aantal (financieel lucratieve) voorstellingen in Het Muziektheater (75 t.o.v. 58)

14. FINANCIËN 1991 EN 1992 (vervolg)

- een hoog gemiddeld bezettingspercentage bij deze voorstellingen (circa 80%)
- het effect van drastische verhoging van de toegangsprijzen.

Overzicht van de ontwikkeling van de HNB-toegangsprijzen in Het Muziektheater.

Triple bills

seizoen	90/91	91/92	92/93	93/94
1e rang	f 35	f 35	f 40-50	f 45
2e rang	f 30	f 30	f 35-40	f 37,50
3e rang	f 25	f 25	f 30-30	f 32,50
4e rang	f 17,50	f 17,50	f 20-20	f 22,50

Avondvullende produkties

seizoen	90/91	91/92	92/93	93/94 *
1e rang	f 45	f 50	f 65	f 75 - f 65 - f 55
2e rang	f 37,50	f 40	f 50	f 60 - f 50 - f 42,50
3e rang	f 30	f 30	f 40	f 45 - f 40 - f 32,50
4e rang	f 20	f 20	f 25	f 25 - f 22,50 - f 22,50

*) 93/94 avondvullend onderverdeeld in:

klassiek avondvullend 'lang' (b.v. Zwanenmeer): f 75-reeks
klassiek avondvullend 'kort' (b.v. Giselle) : f 65-reeks
modern avondvullend (b.v. Artifact) : f 55-reeks

Naast het hierboven geschetste effect van voorstellingen aantallen, bezettingspercentages en verhoging van toegangsprijzen heeft de intensivering van het sponsorbeleid een gunstige ontwikkeling gehad op het exploitatieresultaat.

Voorbeelden van sponsoractiviteiten waren onder meer de besloten voorstellingen in Het Muziektheater voor ASTRA (23 oktober 1991) en De Nederlandse Spoorwegen (1 november 1992).

Grote terughoudendheid inzake verwachtingen voor de exploitatie in de jaren 1993 en verder is echter geboden, omdat:

- de subsidiekortingen per 1993 waarschijnlijk het positief exploitatiesaldo over 1992 overschrijden
- er geen garantie bestaat dat per 1993 het hoge bezettingspercentage van 80% in Het Muziektheater gehandhaafd kan worden
- rekening gehouden moet worden met vraaguitval als gevolg van (per 1993/94) nog verder doorgevoerde verhoging van toegangsprijzen
- de tijdelijke inkrimping van het danserstableau in 1992 de ervaring heeft opgeleverd dat grootschalige, avondvullende produkties met een verkleind tableau nauwelijks meer te realiseren zijn (met alle gevolgen daarvan voor de recettes), terwijl ook simultane

14. FINANCIËN 1991 EN 1992 (vervolg)

- participatie in opera-producties problematisch wordt
- de tijdelijk beperking van het aantal uit te brengen premièreballetten in strijd is met de doelstelling van het gezelschap om repertoirevernieuwing tot stand te brengen.

15. TABLEAU DE LA TROUPE 1991

A. Uitdienst-tredingen

Op 5 juli 1991 vond in Het Muziektheater een speciale voorstelling plaats t.g.v. het afscheid van Rudi van Dantzig als artistiek leider van het gezelschap. Deze functie had hij bekleed vanaf 1966 (gedeeld), respectievelijk 1971 (ongedeeld).

Van Dantzig bleef als huischoreograaf aan het gezelschap verbonden gedurende de seizoenen 1991/92, 1992/93 en 1993/94.

Beëindiging van het dienstverband in het kalenderjaar 1991 vond tevens plaats met:

- Fred van Beek, masseur
- Judith Pommerel, secretaresse en secretaris van de Ondernemingsraad
- Barbara Leach, danseres en voorzitter van de Ondernemingsraad
- De dansers Ted Brandsen, Ruben Brugman, Christian Claessens, Mardi Dixon, Leo van Emden, Véronique Kruijswijk, Anthony Sergeant, Tamas Solymosi en Joanne Zimmerman.

B. Intredingen

Met ingang van het seizoen 1991/1992 werd Wayne Eagling artistiek directeur. Gedurende het seizoen 1990/91 was hij al als adviseur aan het gezelschap verbonden.

Voorts traden in het kalenderjaar 1991 tot het gezelschap toe:

- Jillian Macdonald, hoofd marketing (per 1991/92)
- Stefan Frie, waarnemend hoofd financiële zaken (per januari 1991)
- Rob van Woerkom, masseur (gedurende de periode 1972/86 al als danser aan het gezelschap verbonden), per 1991/92
- Meike Sjoer, bediening volgspots (per 1991/92)
- De dansers Katja Björner, Wendy Pfeijffer, Amy Raymond en André van Marwijk (per 1991/92).

C. Bevorderingen tot eerste of tweede solist

Nathalie Caris werd bevorderd tot eerste solist.

D. Jubilea/onderscheidingen

Op 2 februari 1991 werd met een bijzondere en feestelijke voorstelling het 25-jarig jubileum als zakelijk leider (1966-1991) van Anton Gerritsen gevierd. Tijdens de afscheidsvoorstelling van Rudi van Dantzig op 5 juli 1991 in Het Muziektheater werd artistiek leider Rudi van Dantzig bevorderd tot Officier in de Orde van Oranje Nassau en werd zakelijk leider Anton Gerritsen benoemd tot Officier in de Orde van Oranje Nassau. De versierselen daarbij werden hen opgespeld door de Minister voor WVC, mevrouw Hedy d'Ancona.

15. TABLEAU DE LA TROUPE 1991 (vervolg)

Het volledige tableau luidde per 31 december 1991 (de nieuw ingetreden en onderstreept) als volgt:

Dansers

Eerste solisten

Nathalie Caris, Coleen Davis, Caroline Sayo Iura, Jane Lord,
Karin Schnabel, Valerie Valentine, Jeanette Vondersaar,
Fred Berlips, Wim Broeckx, Clint Farha, Alan Land

Tweede solisten

Rachel Beaujean, Cathy Nussbaumer, Esther Protzman, Anna Seidl,
Bruno Barat, Kevin Cregan, Reinbert Martijn, Pierre Paradis, Barry Watt

Ensemble (grand sujéts, corypheeën, corps de ballet)

Suzanne Arbabzadeh, Joy Bain, Jeannette den Blijker, Brenda Bood,
Melinda Booth, Karla Box, Mirjam Braam, Valerie Clark, Karin Ellis,
Ann-Elise Hampton, Kumiko Hayakawa, Véronique Kruijswijk, Saskia Krol,
Brigitte van Ikelen, Simonetta Lysy, Denise Mitsche, Silvia Petranca,
Claire Philippart, Susan Pond, Maartje Prince, Marta Reig-Torres,
Daphne van Schaik, Marieke Simons, Kerrie Szuch, Ibolya Triz, Daniëlle
Valk, Sandra Verbaas,
Jean-Luc Beaupère, Robert Bell, Leo Besseling, Andrew Butling,
François-Noël Cherpin, Alfredo Fernandez, Christoph Feurer, Johan
Greben, Arend van Hoorn, Jahn Johansen, Sabrina van der Kamp, Andrew
Kelly, Boris de Leeuw, Jan Linkens, Alexis Manuel, Enrico Mathis,
Alexander Money-Kyrle, Krzysztof Pastor, Kees Prince, Giuseppe de
Ruggiero, Till Schmidt-Rimpler, Rob Sjouke, Stephen White

Élèves/Aspiranten

Katja Björner, Sabine Chaland, Monique Duurvoort, Pascale Eijk,
Paola Inguaggiato, Jennifer Kelley, Alessia Lera, Wendy Pfeijffer,
Amy Raymond, Yoko van Reysen, Odette Witsel,
David Bloeming, Roger Jansen, André van Marwijk, Leon Pronk

15. TABLEAU DE LA TROUPE 1991 (vervolg)

Niet-dansers (per 31 december 1991)

Artistiek leider	: <u>Wayne Eagling</u>
Zakelijk leider	: Mr Anton Gerritsen
Adjunct zakelijk leider/hoofd afdeling planning en marketing	: Dick Hendriks
Huischoreografen	: Rudi van Dantzig en Toer van Schayk
Muzikaal leider	: Jac van Steen
Hoofd artistieke afdeling	: Reuven Voremborg
Balletmeesters	: Maria Aradi, Robert Fisher en Sonja Marchioli
Assistent-balletmeester	: Aina Bilkins
Eerste choreoloog	: Malin Thoors-Watt
Tweede choreoloog	: Judy Maelor-Thomas
Lichtontwerper	: Jan Hofstra
Videomaster	: Henk van Dijk
Coördinator Nationale Balletacademie	: Francis Sinceretti
Assistenten artistieke staf	: Benedikt van der Hoeven en Bert Leunis
Pianisten	: Robin Barker, Jaap Dieleman, Robert Greuter en Michael Mouratch
Hoofd marketing	: <u>Jillian Macdonald</u>
Marketing	: Minou Bijl, Will Kaayk, Astrid van Leeuwen, Yvonne van Popta en Jeroen Sinnige
Hoofd financiële zaken	: <u>Stefan Frie</u> (waarnemend)
Boekhouding	: Cor Degeling, Irma Donker, Yvonne Lemette en Ronald Chong
Secretaresse Stichtingsbestuur en artistiek leider	: Anna-Marie Gelderman
Secretarissen	: Inge Denekamp, Margot van 't Spijker en Emmie Kalshoven-Wesseling
Bedrijfsarts	: Toine Schermer
Masseur	: <u>Rob van Woerkom</u>
Personeelsfunctionaris	: Willy Campman
Sociaal begeleidster	: Suzanne Hover
Fysiotherapeut	: John ten Kulve
Bediening volgsports	: Katrina Stewart (coördinator), Elco Bos, Ivar Janmaat, Edwin Koopmanschap, Gabriëlle Luhrman, Ilonka Luhrman, <u>Meike Sjoer</u> en Pat Henny-Wallner
Bestuur	: Prof.ir. M. van den Berg (voorzitter) Mr J.R. Glasz (secretaris en vice-voorzitter) Mr R.W.J. Groenink (penningmeester) J.F. Beek, Mw. M.H.M.F. Gardeniers-Berendsen en Mw. E.H.C. Salomons (leden)

16. TABLEAU DE LA TROUPE 1992

A. Uitdienst-tredingen

Beëindiging van het dienstverband in het kalenderjaar 1992 vond plaats met:

- Robert Fisher, balletmeester
- Jaap Dieleman, pianist
- Emmie Kalshoven-Wesseling, medewerkster abonnementen op de afdeling marketing
- Astrid van Leeuwen, publiciteitsmedewerker op de afdeling marketing
- Jeroen Sinnige, produktiemedewerker op de afdeling marketing
- Katrina Stewart, coördinator bediening volgspots
- De dansers Suzanne Arbabzadeh, Leo Besseling, Karla Box, Pascale Eijk, Alexis Manuel, Reinbert Martijn, Wendy Pfeijffer en Odette Witsel

Aan het eind van het seizoen 1991/1992 nam mevrouw Til GardeniersBerendsen, sinds 1983 bestuurslid van Het Nationale Ballet, afscheid van het gezelschap. Gelet op het besluit tot integratie van de besturen van Het Nationale Ballet en De Nederlandse Opera tot het bestuur van Het Muziektheater, bestaande uit $2 \times 5 = 10$ leden, werd haar plaats niet opgevuld.

B. Intredingen

In het kalenderjaar 1992 traden tot het gezelschap toe:

- Peter Floor, waarnemend Adjunct-zakelijk directeur (januari/oktober 1992)
- Nanne Dekking, directiesecretaris (per 1992/1993)
- Andrew Mogrelia, muzikaal leider en dirigent, samen met Jac van Steen (per 1992/1993)
- Nicolien Verrips, public relations-medewerkster op de afdeling marketing (per 1992/1993)
- Boris Pijpers, coördinator traffic en distributie op de afdeling marketing (per 1992/1993)
- Mérian Litjens, secretaresse ondernemingsraad (per 1992/1993)
- Jacqueline de Veer, receptioniste/telefoniste (per 1992/1993)
- Bert Mooiman, pianist (per 1992/1993)
- Dick Groen, medewerker financiële administratie (per december 1992)
- Hilde Kokshoorn, coördinator bediening volgspots (per 1 november 1992)
- De dansers Sjef Annink, Christopher Newnam, Nicolas Rapaic en Aaron Watkin (per 1992/1993).

C. Bevorderingen tot eerste of tweede solist

Geen.

D. Mutaties in de zakelijke directie

Op 1 februari 1992 legde Mr Anton Gerritsen zijn functie als zakelijk leider neer. Per die datum werd Dick Hendriks, sinds 1973 in dienst van het gezelschap, benoemd in de functie van zakelijk directeur.

Als coördinator van een aantal projecten bleef Anton Gerritsen gedurende het kalenderjaar 1992 aan het gezelschap verbonden.

16. TABLEAU DE LA TROUPE 1992 (vervolg)

Het volledige tableau luidde per 31 december 1992 (de nieuw ingetreden en onderstreept) als volgt:

Dansers

Eerste solisten

Nathalie Caris, Coleen Davis, Caroline Sayo Iura, Jane Lord, Karin Schnabel, Valerie Valentine, Jeanette Vondersaar, Fred Berlips, Wim Broeckx, Clint Farha, Alan Land

Tweede solisten

Rachel Beaujean, Cathy Nussbaumer, Esther Protzman, Anna Seidl, Bruno Barat, Kevin Cregan, Pierre Paradis, Barry Watt

Ensemble (grand sujéts, corypheeën, corps de ballet)

Joy Bain, Katja Björner, Jeannette den Blijker, Brenda Bood, Melinda Booth, Mirjam Braam, Sabine Chaland, Valerie Clark, Monique Duurvoort, Karin Ellis, Ann-Elise Hampton, Kumiko Hayakawa, Brigitte van Ikelen, Jennifer Kelley, Saskia Krol, Alessia Lera, Simonetta Lysy, Denise Mitsche, Silvia Petranca, Claire Philippart, Susan Pond, Maartje Prince, Marta Reig-Torres, Yoko van Reysen, Daphne van Schaik, Marieke Simons, Kerrie Szuch, Ibolya Triz, Daniëlle Valk, Sandra Verbaas, Jean-Luc Beaupère, Robert Bell, Andrew Butling, François-Noël Cherpín, Alfredo Fernandez, Christoph Feurer, Johan Greben, Arend van Hoorn, Roger Jansen, Jahn Johansen, Sabrino van der Kamp, Andrew Kelly, Boris de Leeuw, Jan Linkens, Alexander Money-Kyrle, Enrico Mathis, Alexander Money-Kyrle, Krzysztof Pastor, Kees Prince, Leon Pronk, Nicolas Rapaic Giuseppe de Ruggiero, Till Schmidt-Rimpler, Rob Sjouke, Aaron Watkin, Stephen White

Élèves/Aspiranten

Paola Inguaggiato, Amy Raymond, Sjef Annink, David Bloeming, André van Marwijk, Christopher Newnam

16. TABLEAU DE LA TROUPE 1992 (vervolg)

Niet-dansers (per 31 december 1992)

Artistiek directeur	: Wayne Eagling
Zakelijk directeur	: Dick Hendriks
Huischoreografen	: Rudi van Dantzig en Toer van Schayk
Muzikaal leiders/dirigenten	: Jac van Steen en <u>Andrew Mogrelia</u>
Hoofd artistieke staf	: Reuven Voremborg
Balletmeesters	: Maria Aradi en Sonja Marchiolti
Assistent-balletmeester	: Aina Bilkins
Eerste choreologist	: Malin Thoors-Watt
Tweede choreologist	: Judy Maelor-Thomas
Lichtontwerper	: Jan Hofstra
Videomaster	: Henk van Dijk
Coördinator Nationale Balletacademie	: Francis Sinceretti
Assistenten artistieke staf	: Benedikt van der Hoeven en Bert Leunis
Eerste pianist/muzikaal coördinator	: Robin Barker
Pianisten	: Robert Greuter, <u>Bert Mooiman</u> en Michael Mouratch
Directiesecretaris	: <u>Nanne Dekking</u>
Hoofd marketing	: Jillian Macdonald
Hoofd planning	: Yvonne van Popta
Public relations	: <u>Nicolien Verrips</u>
Coördinator traffic en distributie	: <u>Boris Pijpers</u>
Informatie en abonnementen	: Minou Bijl
Sponsorcoördinator	: Will Kaayk
Hoofd financiële zaken	: Stefan Frie (waarnemend)
Boekhouding	: Cor Degeling, Irma Donker, Yvonne Lemette, Ronald Chong en <u>Dick Groen</u>
Secretaresse Stichtingsbestuur en artistiek directeur	: Anna-Marie Gelderman
Secretaresse zakelijk directeur en muzikaal leiders	: Inge Denekamp
Secretaresse personeelszaken	: Margot van 't Spijker
Secretaresse ondernemingsraad	: <u>Mérian Litjens</u>
Receptioniste/telefoniste	: <u>Jacqueline de Veer</u>
Bedrijfsarts	: Toine Schermer
Masseur	: Rob van Woerkom
Personeelsfunctionaris	: Willy Campman
Sociaal begeleidster	: Suzanne Hover
Fysiotherapeut	: John ten Kulve
Bediening volgspots	: <u>Hilde Kokshoorn</u> (coördinator), Elco Bos, Ivar Janmaat, Edwin Koopmanschap, Gabriëlle Lührman, Ilonka Lührman, Meike Sjoer en Pat Henny-Wallner
Bestuur	: Prof.ir. M. van den Berg (voorzitter) Mr J.R. Glasz (secretaris en vice-voorzitter) Mr R.W.J. Groenink (penningmeester) J.F. Beek en Mw.E.H.C. Salomons (leden)